

РЕШЕНИЕ

№ 31636

гр. София, 29.09.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 69 състав, в
публично заседание на 24.09.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Милена Славейкова

при участието на секретаря Евгения Стоичкова, като разгледа дело номер **8504** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145-178 АПК.

Образувано е по жалба на М. Б. Ю., гражданин на А., [дата на раждане], ЛНЧ [ЕГН], настанен в РПЦ С. "ПМЗ - кв. Военна рампа", [улица], със съдебен адрес [населено място] 1000, Търговски дом, стая 255, ет.2, [улица], чрез адв. К. В. от САК, срещу Решение № 4175 от 21.07.2025 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците (ДАБ) при МС, с което е отхвърлена молбата му за предоставяне на международна закрила.

В жалбата са изложени доводи за незаконосъобразност на оспореното решение като постановено при съществени процесуални нарушения и неправилно приложение на закона. Визира се нарушение на чл.35 и чл.36 от АПК и чл.75, ал.2 от ЗУБ поради неизясняване на фактическите обстоятелства по случая му и принадлежността му към уязвима група в нарушение на висшия интерес на детето. Навежда доводи на опасност от преследване на религиозна основа с оглед данните за преследване на шиите от талибаните – сунити и особено на хазарската общност. Твърди наличие на кумулативен ефект от няколко релевантни обстоятелства – етническа принадлежност хазара, религиозна принадлежност шиит и непридружен непълнолетен, които обосновават основателен страх от преследване по смисъла на чл.8, ал.1 от ЗУБ. Навежда подробни съображения за неправилно съобразяване на висшия интерес на детето в нарушение на чл.23 от Директива 2013/33/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила (ОВ, L 180/96 от 29 юни 2013 г.), чл.3 от Конвенцията за правата на детето и чл.6а от ЗУБ. Поддържа, че анализът на ситуацията в страната му на произход е общ и без конкретика по отношение на

индивидуалния му случай. Претендира се отмяна на решението.

Ответникът – председателят на ДАБ при МС, чрез процесуален представител юрк. К., оспорва жалбата в писмена защита от 24.09.2025 г.

Административен съд София-град след като прецени събраните по делото доказателства, ведно с доводите, възразенията и изразените становища на страните, прие за установено следното:

Не е спорно по делото, че М. Б. Ю., гражданин на А., [дата на раждане] , е подал молба вх. № 508747 от 27.08.2024 г. за предоставяне на международна закрила. Попълнени са регистрационен лист и Евродак дактилоскопна карта. Личните данни на кандидата са установени с декларация по чл.30, ал.1, т.3 от ЗУБ.

На 20.09.2024 г. е проведено интервю, в присъствието на представител на непълнолетното лице адв. К. В., назначен с Решение № 1999 от 02.09.2024 г. на председателя на НБПП, и на социален работник в Дирекция „Социално подпомагане“ – С. на АСП. Кандидатът заявил, че е роден и живял в провинция М. Ш.. След като талибаните превзели [населено място] през м. август 2021 г., семейството му взело решение той, сестра му, нейният съпруг и децата им, да напуснат нелегално А.. Не напуснали всички, защото нямали достатъчно пари. Останал при роднини в И., за около 20-30 дни, след което, заедно със семейството на сестра си, преминали нелегално в Турция, [населено място], край [населено място]. Първоначално получили кимлик в Турция, но впоследствие ситуацията се променила, започнали да депортират обратно в А. и това ги принудило да продължат към България. Към момента на интервюто в А. живеела само една от сестрите му, която е омъжена в провинция М. Ш.. Родителите му и друга негова сестра живеели в И.. Не е завършил образованието си в А., защото нямали пари – учил до 6-ти клас. После работил в строителството. Не е арестуван или осъжда в страната си на произход, не е имал проблеми на религиозна или етническа основа, не е бил жертва на насилие, нито е участвал във военни действия, не е членувал в политическа партия. Преживял насилие – побой, докато бил задържан в затворен лагер в [населено място] за 10 дни и след това в лагер Г. в [населено място], за депортация. Твърди, че бил накаран принудително да подпише документ за депортация в А., но тъй като отказал, бил жестоко бит от полицаите. Според думите му, останал четири месеца и половина в този лагер и след това бил освободен от Неправителствена организация /НПО/, към която сестра му се обърнала, за да му подсигури адвокат.

Като причина да напусне А. посочил, че там животът станал много труден. С идването на талибаните всичко се променило – те били сунити, а семейството му – шиити. Талибаните имали историческа вражда с шиитите. Тъй като баща му искал да предотврати възможността молителя да се срещне лично с талибаните, взели решение той да напусне страната. Посочва, че в Турция се чувствал депресиран и имал тежък живот. Няма семейна среда в А., страхувал се от талибаните и от тяхното отношение към шиитите. Няма при кого да се върне в А..

Издадено е оспореното Решение № 4175 от 21.07.2025 г. на председателя на ДАБ при МС, с което на кандидата е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут, поради липса на предпоставките по чл.8 и чл. 9 и на основание чл. 75, ал.1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ.

Административният орган е достигнал до извод, че от изложената от М. Б. Ю. бежанска история се установява, че за него не са налице предпоставките за предоставяне на статут на бежанец по чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, а именно: по причини, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група. Вместо това, кандидатът посочвал причини и проблеми от социално-битов и икономически характер. Изразеното нежелание на кандидата да живее в А. не е възприето като релевантен по ЗУБ мотив за напускане на страната на произход. Като хипотетични са преценени твърдения на молителя, че може да се срещне с талибаните, което не било достатъчно, за да се направи извода, че същият се нуждае от

международна закрила. Формиран е извод, че се касае за мигрант, а не за лице, нуждаещо се от международна закрила.

По-нататък в решението, административният орган е изложил мотиви, че спрямо кандидата не са налице предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗУБ, доколкото той не е напуснал страната си на произход поради реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция, не е бил заплашен от унизително отнасяне или наказание, нито са налице данни, че в бъдеще ще бъде изложен на реален риск от въпросните посегателства при евентуално връщане в А..

Обсъдени са разширенията, дадени в Решение на Съда на Европейските общности от 17 февруари 2009 г. по дело С-465/07 във връзка с приложението на нормата на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, а именно поради заплахи, присъщи на обща ситуация на "въоръжен вътрешен или международен конфликт".

След извършен анализ на информацията за обстановката в А., изложена в Справка с вх. № МД-02-320 от 11.06.2025 г., изготвена от дирекция „Международна дейност“ към ДАБ при МС, органът не е установил разширенията, дадени в решение на Съда на Европейските общности (СЕО) от 17 февруари 2009 г. по дело № С-465/07 и решение на Съда на Европейския съюз (СЕС) от 30 януари 2014 г. по дело № С-285/12 по тълкуването на чл. 15, б. „в“ от Директива 2011/95/ЕС, преценени във връзка с приложението на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ. Цитирана е информация от посочената справка, според която талибаните продължават да поддържат и консолидират властта в А.. Това създава период на относителна липса на въоръжен конфликт, но също така и продължително ограничаване на основните права свободи на афганистанците, особено за жените и момичетата. Съществували две общи гледни точки за състоянието на А., независимо от етническата принадлежност. Според първата, талибаните и техните поддръжници управляват страната, считайки се за легитимни носители на власт. Според втората, опозиционните сили пораждаат съмнения относно формата и легитимността на сегашното правителство, но тези сили се състоят от различни съпротивителни групи при липса на стабилно сътрудничество помежду си. Формиран е извод, че за М. Б. Ю. не съществува реален риск от тежки посегателства по смисъла на чл. 9, ал. 1 от ЗУБ, поради което искането за международна закрила и в тази част е неоснователно. За предоставяне на хуманитарен статут, безогледното насилие в А. следвало да е изключително, каквото от съдържащата се информация не се установявало, а кандидатът не попадал в уязвими групи и евентуално негово завръщане в страната му по произход не би довело до никакви неблагоприятни последици за него.

Посочено е общо в решението, че за молителя липсват предпоставки за предоставяне на статут по чл. 8, ал. 9 и чл. 9, ал. 6 от ЗУБ, тъй като не е заявил член на семейството му да има предоставена международна закрила в Република България. Не са установени и предпоставките по чл. 9, ал. 8 от ЗУБ.

В решението е обсъден най-добрият интерес на детето съгласно чл. 6а от ЗУБ, вр. § 1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на ЗЗДет, към които препраща § 1, т. 11 от ДР на ЗУБ. За гарантиране, осигуряване и съблюдаване на най-добрия интерес на детето в производството по международна закрила бил определен социален работник. В представения социален доклад на Дирекция „Социално подпомагане“ не се откривали преки и непосредствени рискове за физическото, психическото, нравственото, интелектуалното и социално развитие на детето и няма данни основните му права да са нарушени, както и данни които да сочат, че връщането в родината на детето противоречи на висшия интерес на детето.

Решаващият орган е обсъдил Глава V, параграфи 52-79 и параграфи 80 и 81 от Общ коментар № 14 (2013) на Комитета по правата на детето върху Конвенцията на ООН за правата на детето

относно най-добрия интерес на детето, публикуван през месец ноември 2014 г. от Детския фонд на ООН (УНИЦЕФ). Предвид установената липса на основания за получаване на закрила по реда на ЗУБ, довел до напускането на чужденеца на страната му по произход, органът е приел, че висшият интерес на детето е то да продължи да живее в родното му място, или на мястото му по постоянно местожителство, за него да се полагат грижи на майчин език и то да продължи да живее в културната и/или семейна среда на страната му по произход, заедно с родителите му, с неговите близки и приятели, където ще може да комуникира и живее в обичайната му среда, да не бъде изложен на външна среда, в която за лицето е налице езикова бариера и произтичащи проблеми с комуникацията, както и много други неудобства от социален, психологичен, икономически характер, произтичащи от обстоятелството, че същият се намира извън родината му, без да е подкрепян от негови родственици.

Въз основа на изложеното и съблюдавайки принципа за висшият интерес на детето, заложен в Конвенцията на ООН за правата на детето, в решението е прието, че за непридружения непълнолетен чужд гражданин не съществува риск за сигурността му на територията на обичайното му пребиваване. В допълнение органът е съобразил, че в хода на производството кандидатът не е изтъкнал конкретни причини, свързани с благосъстоянието и социалното му развитие, които да не могат да бъдат посрещнати в страната му по произход. Връщайки се в А., той нямало да бъде лишен от своята идентичност и можело да поддържа взаимоотношения с роднините си. Липсвали обективни възпрепятстващи пречки за завръщане на афганистанския гражданин в страната му по произход, при семейството му. Органът е преценил, че висшият интерес на детето по отношение на М. Б. Ю., отчитайки идентичността и събраната по случая информация, е той да живее в семейна среда заедно с неговите родители или родственици в държавата А., предвид което не е намерено нарушение на чл.8 от ЕКПЧ.

Обсъдено е приложението на чл.9, ал.8 от ЗУБ, но е прието, че в случая не са налице и тези предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут, за законосъобразното приложение на който не било достатъчно да се обсъди и прецени най-добрият интерес на детето. Следвало да се установят такива предпоставки, въз основа на които може да се установи същата по интензивност реална опасност от тежки посегателства срещу личността на чужденеца при завръщането му в държавата по произход, каквито в случая липсвали.

Административен Съд С. – град, I отделение, 69 състав, след преценка на събраните по делото доказателства по отделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

По допустимостта на жалбата: Оспореното решение е съобщено на чуждия гражданин на 29.07.2025 г. Жалбата е подадена на 12.08.2025 г. - в срока по чл.84, ал.3 от ЗУБ, от надлежна страна по смисъла на чл.147, ал.1 АПК и срещу подлежащ на оспорване акт съгласно чл.84, ал.3 ЗУБ, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

При служебната проверка по чл.168 АПК съдът намира, че оспореният акт е издаден от компетентен административен орган по чл.75, ал.1, вр. чл.48, ал.1, т.1 ЗУБ и в установената форма, с излагане на фактически и правни основания за издаването му. Правата на непридружения непълнолетен са охранени в хода на административното производство чрез назначаване на служебен защитник по чл.25 от ЗПП и изготвяне на социален доклад от Агенция за социално подпомагане, отдел „Закрила на детето“ при Дирекция „Социално подпомагане“ - К. село, поради което не са допуснати съществени процесуални нарушения.

С Решение № 1999 от 02.09.2024 г. на председателя на НБПП, на основание чл.25, ал.2 от ЗПП, вр. чл.23, ал.2, чл.25, ал.1 и ал.3 от ЗУБ на непълнолетния кандидат е назначен служебен

защитник – адвокат К. В. от САК, който да го представлява и защитава неговия най-добър интерес в хода на административното производство. Служебният защитник е присъствал на проведеното интервю и не е направил възражения по начина му на провеждане. Социален експерт при ДАБ-МС е изготвил Формуляр рег. № 508747 от 27.08.2024 г. за бърза оценка на риска в случая на непридружения непълнолетен кандидат, с което е осигурена неговата първоначална социална експертиза. Националната разпоредба на чл.15, ал.4 от ЗЗДет предвижда на неговото изслушване и консултиране задължително да присъства социален работник от дирекция "Социално подпомагане" по настоящия адрес на детето, а при необходимост - и друг подходящ специалист. В конкретния случай, при провеждане на интервюто е присъствал социален работник, с което съдът приема за спазена визираната процедурна гаранция. Правата на лицето в хода на административното производство надлежно са охранени чрез предоставяне на Доклад изх.№ СГ/Д-С-КС/707-001 от 14.07.2025 г. на Агенция за социално подпомагане, според който основните права на непълнолетния непридружен не са нарушени и към момента не съществуват преки и непосредствени рискове за неговото физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие. Изложеното определя спора като материалноправен относно наличие на основания за предоставяне на международна закрила по чл.8 и чл.9 ЗУБ въз основа на елементите от личната бежанска история на кандидата, обсъдени съобразно актуалната ситуация в страната му на произход.

Безспорно, кандидатът за закрила отговаря на определението по пар.1, т.4 от ДР на ЗУБ за непридружено, непълнолетно лице. В това си качество същият попада и в определението по пар.1, т.17 от ДР на ЗУБ, според което "лица от уязвима група" са малолетните или непълнолетните, непридружените малолетни и непълнолетни, хората с увреждания, възрастните хора, бременните жени, самотните родители с ненавършили пълнолетие деца, жертвите на трафик на хора, лицата с тежки здравословни проблеми, лицата с психични разстройства и лицата, които са понесли изтезание, изнасилване или други тежки форми на психическо, физическо или сексуално насилие. Преценката за това се извършва към момента на подаване на молбата за закрила, към който момент кандидатът отговаря на определението по пар.1, т.4 от ДР на ЗУБ за непридружено, непълнолетно лице.

По силата на чл.4, пар.3 от Директива 2011/95/ЕС оценяването на молбата за международна закрила следва да бъде извършено за всеки отделен случай, като се вземат под внимание следните елементи:

Б. „а“ - всички относими факти, свързани с държавата на произход в момента на вземането на решение по молбата, включително законите и подзаконовите актове на държавата на произход, както и начинът на тяхното прилагане.

Б. „б“ – всички относими декларации и документи, представени от молителя, включително и информация, позволяваща да се определи дали молителят е бил или би могъл да бъде обект на преследване или на тежки посегателства;

Б. „в“ - индивидуалното положение и личните обстоятелства относно молителя, включително и фактори като неговото минало, пол и възраст, за да може да се определи, въз основа на личните обстоятелства относно молителя, дали действията, на които той е бил или рискува да бъде изложен, биха могли да бъдат считани за преследване или за тежки посегателства.

Релевантна информация относно държавата на произход на кандидата по смисъла на чл.4, пар.3, б. „а“ от Директива 2011/95/ЕС се открива в следните официални източници, достъпни на Интернет сайт ecoi.net:

I. Доклад от м. септември 2025 г. с автор UNHCR – Върховен комисар на ООН за

бежанците - Позиция на UNHCR относно нуждите от международна закрила на хората, бягащи от А. (текуща ситуация; жени и момичета; хора, свързани с предишното правителство, силите за сигурност или съюзниците им; журналисти; членове на малцинствени религиозни или етнически групи; други теми) - Насоки за А.:

2. Цивилното население в А. продължава да бъде сериозно засегнато от влошаващата се ситуация с правата на човека и хуманитарната ситуация в страната.² Освен това, ситуацията със сигурността продължава да бъде нестабилна; талибанските де факто власти се сблъскват с въоръжена съпротива от Ислямска държава в провинция Х. (ИСКП), както и от няколко въоръжени групировки в цялата страна.³ Между 1 януари 2024 г. и 31 август 2025 г. Проектът за данни за местата и събитията на въоръжени конфликти (ACLED) е документирал 1535 инцидента на битки, експлозии/дистанционно насилие и насилие срещу цивилни, причинили приблизително 1827 жертви сред цивилни и нецивилни, като повечето инциденти са станали в провинциите К. (347), Т. (125) и Х. (119).⁴ Цивилните жертви са причинени най-вече от използването на импровизирани взривни устройства (СВУ) и самоубийствени атаки, които се извършват предимно от ИСКП и са насочени или към де факто властите, или към шиитското малцинство в А..⁵

Състояние на правата на човека

3. Съобщава се, че де факто властите са извършили сериозни нарушения на правата на човека, включително извънсъдебни убийства, произволни арести и задържания, мъчения и други форми на малтретиране, извършени в контекста на публични наказания,⁶ чрез нападения срещу лица, свързани с предишното правителство, и чрез прилагане на строги закони и укази за обществен морал.⁷ Според Службата на Върховния комисар на ООН по правата на човека „състоянието на правата на човека в А. остава много сериозно, тъй като тежките икономически последици и хуманитарните нужди тласнаха населението към по-дълбока бедност и несигурност, жените и момичетата са изправени пред все по-строги ограничения, гражданското пространство и свободата на медиите са силно ограничени, а върховенството на закона и институционалната защита на правата на човека.

4. От 2021 г. насам де факто властите са издали поредица от укази и декрети, които сериозно ограничават правата на жените, включително достъпа им до заетост, достъпа до образование и свободата на изразяване, събрания и движение.⁹ Повечето от тези ограничения са кодифицирани от закона за разпространение на добродетелта и предотвратяване на порока („PVPV“), публикуван от де факто властите на 21 август 2024 г.¹⁰ Освен това де факто властите са насочени към лица, възприемани като противопоставящи се или критикуващи тяхното управление, включително журналисти, защитници на правата на човека, активисти на гражданското общество, академици, писатели и художници, бивши държавни служители и техните семейства.¹¹ *Етническите и религиозните малцинства не са представени във де факто властите и са подложени на насилие, дискриминация, тормоз, арести и изключване.*¹² Лица с различна сексуална ориентация, полова идентичност, полов израз и/или полови характеристики (SOGIESC) са били произволно арестувани и задържани, измъчвани и подлагани на телесни наказания от де факто властите.¹³ *Деца са изложени на сериозен риск от нарушения на правата на човека, включително използването на телесни наказания, детски бракове, които се увеличават според съобщенията, продажбата на деца като стратегия за справяне,¹⁴ детски труд и вреди от експлозивни остатъци от войната.*¹⁵

5. Де факто властите наложиха сериозни ограничения върху медиите, включително чрез арестуване на журналисти и цензуриране на новинарски предавания, което доведе до информационна среда, в която хората в и извън А. нямат достатъчно информация за събитията, случващи се в страната.¹⁶ Всички медии, произвеждани и излъчвани във А., трябва да са в съответствие със закона на Шариата, а следователите от Министерството за разпространение на добродетелта и предотвратяване на порока имат правомощията да контролират както поведението на журналистите и медийните работници, така и произвежданото съдържание.¹⁷ Репресиите на де факто властите върху гражданското пространство и строгият контрол върху медийната среда затрудняват документирането, проверката или докладването на нарушения на правата на човека.¹⁸ Източници на информация – включително лица, интервюирани от хуманитарни или правозащитни групи, журналисти и медийни работници – според съобщенията се самоцензурират поради страх от де факто властите.¹⁹

6. През февруари 2025 г. специалният докладчик на ООН по правата на човека в А. заяви, че „счита за много вероятно ситуацията да се влоши още повече“ и че „талибаните ще засилят, разширят и допълнително ще затвърдят ограниченията си върху народа на А., по-специално върху жените и момичетата и *вероятно върху религиозните и етническите малцинства, подлагайки ги на все по-разширяващи се кръгове на дискриминация, сегрегация и потисничество.*“²⁰

Хуманитарна ситуация

7. Нарастващите нива на продоволствена несигурност и задълбочаващата се бедност означават, че почти половината от населението се нуждае от хуманитарна помощ.²¹ Въпреки че има някои подобрения в общата икономическа ситуация след първоначалния икономически спад вследствие на поемането на властта от де факто властите, това има малък ефект върху живота на обикновените афганистанци, много от които все още се борят да получат достъп до основни услуги или да си позволят такива.²² *Бедността остава широко разпространена, като се смята, че 85% от населението преживява с по-малко от 1 щатски долар на ден.*²³ Де факто властите се намесват в хуманитарните операции и ограничават хуманитарния достъп, включително като предотвратяват функционирането на програми и изискват достъп до чувствителни данни.²⁴ На 24 декември 2022 г. де факто властите забраниха на жените да работят за национални и международни неправителствени организации в А., което допълнително повлия на предоставянето на хуманитарна помощ и подкрепа и намали достъпа на жените до тях.²⁵

8. Между 10 януари 2024 г. и 18 август 2025 г. наводненията са засегнали приблизително 195 696 души в А. във всяка провинция.²⁶ Други природни бедствия, като суши, земетресения и свлачища, също са причинили разселване в А..²⁷ На 31 август 2025 г. земетресение с магнитуд 6,0 по скалата на Р. разтърси източен А., убивайки най-малко 2164 души и ранявайки най-малко 3428 души, докато разрушенията, причинени от земетресението и няколко тежки вторични труса, са оставили около половин милион души в нужда от помощ.²⁸

Нужди от международна закрила

ВКБООН продължава да призовава всички държави да позволят на цивилни лица, бягащи от А., достъп до своите територии, да гарантират правото им да търсят убежище и да осигурят спазване на принципа за забрана на връщане по всяко време. ВКБООН призовава държавите да регистрират всички пристигащи, които търсят

международна закрила, и да издават документални доказателства за регистрация на всички заинтересовани лица. Всички молби на граждани и бивши обичайни жители на А., търсещи международна закрила, следва да се обработват по справедливи и ефикасни процедури в съответствие с международното и регионалното бежанско право и други съответни правни стандарти.

10. Мащабната хуманитарна криза, засягаща А., не бива да засенчва ситуацията с широко разпространените нарушения на правата на човека в страната. *Предвид дълбочината на тази хуманитарна криза, афганистанците, бягащи от страната, могат да се позоват на първо място на непосредствените си нужди за оцеляване като причина за бягството си.* Това не отрича съществуването на паралелни нужди от закрила на бежанците и не бива да изключва задълбочена оценка на нуждите от международна закрила на афганистанските кандидати за убежище. Пзовавайки се на споделената доказателствена тежест, ВКБООН призовава вземащите решения да гарантират, че на кандидатите за убежище се дава възможност да предоставят пълна и изчерпателна информация за причините, които са ги принудили да избягат от А. и/или причините, поради които не могат да се върнат в А., включително евентуални опасения от преследване при завръщане.

Ограничения при оценката на нуждите от международна закрила:

11. Въпреки приемането на някои закони, де факто властите продължават да управляват до голяма степен чрез укази, като изместват парламентарния процес.²⁹ Това управление се характеризира с несигурност, произвол и незачитане на върховенството на закона.³⁰ Към март 2025 г. статусът на законите, приети от предишното правителство, остава неясен,³¹ докато де факто властите постепенно налагат *репресивни политики, ограничаващи правата, и прилагат публични телесни наказания като бичуване, ампутации и екзекуции.*³²

14. Липсата на ясен и прозрачен процес за издаване на укази, декрети или закони, съчетана с прилагането на сурови наказания за нарушения, допринася за несигурността сред населението на А. относно това какво поведение е или скоро ще бъде забранено.³⁹ Според специалния докладчик на ООН по правата на човека във Ф., населението „живее с липса на правна сигурност и в климат на наблюдение и страх поради сурово и непоследователно прилагане, включително чрез телесни и смъртни наказания.“⁴⁰ За афганистанските жени, по-специално, тази несигурност допринася за продължаваща криза на психичното здраве, която е нарушила социалните и семейните връзки.⁴¹

16. Предвид пречките пред събирането и докладването на информация в А., често се случва нарушенията и злоупотребите с правата на човека да остават недокументирани и недокладвани. ВКБООН призовава лицата, вземащи решения, да обърнат дължимото внимание на несигурността и непредсказуемостта, присъщи на условията, приети от де факто властите за издаване на укази, съчетани с продължаващите несигурности относно приложимостта на предишната правна рамка на А. и липсата на пълна информация за страната на произход. Лицата, вземащи решения, не трябва да правят неблагоприятни изводи от липсата на информация, предвид ограниченията върху способността на организациите за правата на човека и хуманитарните организации и медиите в А. да изпълняват функциите си безпрепятствено.

Рискови профили

17. Въз основа на наличните доклади за широко разпространени нарушения на правата на човека в А., включително разкази, предоставени на ВКБООН от афганистанци в

бягство и такива, които вече са в чужбина, като част от дейностите по мониторинг на ВКБООН, много афганистанци ще имат нужда от международна закрила. Списъкът с профили, посочени по-долу, не претендира да бъде изчерпателен списък на всички профили на афганистанци, които може да имат основателен страх от преследване. Всяко заявление за международна закрила следва да се оценява по същество, като се вземат предвид предоставените от кандидата доказателства, както и цялата съответна информация за страната на произход, доколкото е налична. ВКБООН отбелязва, че членовете на семейството и други лица, тясно свързани с лица, изложени на риск от преследване, често самите те са изложени на риск.⁴⁹

Членове на малцинствени религиозни групи и членове на малцинствени етнически групи

34. Религиозните малцинства в А., включително по-специално *несунитските мюсюлмани*, ахмадийците, християните, индуистите и сикхите, както и агностиците и атеистите, ¹⁰³ са все по-маргинализирани, като съдилищата, правителството и образователната система са в съответствие със специфично тълкуване на исляма, а фактическите власти налагат сериозни ограничения върху други религиозни практики.¹⁰⁴ *Много хора от религиозните малцинства, според съобщенията, живеят в укрите или в страх.*¹⁰⁵ Хора са били бити и тормозени за несъответстващи религиозни практики, предимно мюсюлмани от други секти, като салафити, шиити, исмаилити и суфии.¹⁰⁶ ***Шиитите, според съобщенията, са се сблъскали с ограничения, физическо насилие, тормоз, произволни арести и задържане за публично показване на религиозни символи и за празнуване на годишен фестивал.***¹⁰⁷ Съобщава се, че фактическите власти са принудили исмаилитите да приемат сунитския ислям в провинция Б..¹⁰⁸

35. ***Етническите малцинства, които включват хазари***, таджики, туркмени, белуджи и узбеки, остават недостатъчно представени на всички нива на управление и твърдят, че де факто властите ги *дискриминират*, като ограничават или несправедливо разпределят помощи и обществени услуги.¹⁰⁹ Съобщава се, че де факто властите са застанали на страната на пущунските групи в спорове за земя, включително чрез насилствено изгонване на жители от етническите малцинства, *включително хазари*, и са насочили вниманието си към разрушаването на малцинствени квартали в К..¹¹⁰ Според експерти, интервюирани от Агенцията на Европейския съюз в областта на убежището (EУАА), ***хазарите са изправени пред дискриминация и малтретиране от други етнически групи и често от местни де факто длъжностни лица.***¹¹¹

36. *Шиитски мюсюлмани, които са хазарци, са били обект на „широко разпространени и систематични“ атаки от страна на ИДИЛ*, с многократни атаки срещу джамии и в хазарския квартал Д.-е-Б. в К., причинявайки стотици жертви.¹¹² Групираната е атакувала и суфии и суфийски места за поклонение.¹¹³ Имало е и атаки, насочени срещу индуси, сикхи и християни.¹¹⁴

37. ***Етническите и религиозните малцинства в А. са изправени пред сериозни нарушения на човешките си права от страна на де факто властите и от недържавни субекти, съчетани с историческа дискриминация и все по-враждебна социална и политическа среда. Поради това лица от някои религиозни и етнически малцинства, особено немюсюлмани (включително християни, бахаи, сикхи и индуси), шиити и мюсюлмански малцинства, обект на атаки заради несунитски практики (включително ахмади и исмаилити), вероятно се нуждаят от международна закрила. Други лица от този профил***

може да имат нужда от международна закрила в зависимост от индивидуалните обстоятелства по случая.

Жертви на трафик и лица, изложени на риск от трафик

40. Афганистанските мъже, жени и деца, особено тези в уязвими социално-икономически обстоятелства, са обект на трафик за принудителен труд, сексуална експлоатация и други форми на злоупотреба¹¹⁹, а в случая с момичетата – и за принудителен брак.¹²⁰ Съобщава се, че продължаващата икономическа и хуманитарна криза увеличава риска бедните семейства да бъдат принудени да бъдат подложени на робски труд.¹²¹ Освен това, *практиката на бача бази, при която влиятелни мъже експлоатират млади момчета за социално и сексуално забавление*, продължава в А., въпреки че е забранена от талибаните в закона PVPV.¹²² Талибаните са затваряли и малтретирали оцелелите от бача бази и други форми на трафик, третирайки ги като престъпници.¹²³ Съобщава се, че принудителните и детските бракове се увеличават, дори при много млади момчета, по икономически причини, но също и за да се избегне принудителен брак с член на талибаните.¹²⁴ Съобщава се, че ограниченията върху образованието на момичетата изострят детските и принудителните бракове, трафика на хора и други форми на малтретиране.¹²⁵ *Талибаните и други въоръжени групировки набират и използват деца във въоръжени конфликти.*¹²⁶ *Детският труд е широко разпространен и много деца са принудени да работят в индустрии като „производство на килими, тухларни пещи, домашно робство*, трафик на хора с цел секс (включително бача бази), домакинска работа, отглеждане на добитък, селско стопанство, работилници, *строителство*, минно дело, просия, нискоквалифициран труд, отглеждане и събиране на мак, добив на сол, дребна престъпност, контрабанда на наркотици, трафик на оръжие, шофиране на камиони и в транспортния и хотелския сектор.“¹²⁷

41. Оцелелите от трафик на хора, както и жените и децата в специфични социално-икономически обстоятелства или които са особено уязвими към трафик, може да се нуждаят от международна закрила в зависимост от конкретните обстоятелства по случая.

Наличност на защита

42. В светлината на наличната информация за широко разпространени нарушения на правата на човека, извършени от де факто властите, и при липсата на независима съдебна система,¹²⁸ ВКБООН не счита, че де факто властите са готови или способни да предоставят защита на афганистанци, изложени на риск от преследване, включително обществени форми на преследване от страна на членове на семейството и други членове на общността.

Алтернатива на вътрешно бягство или преместване

43. С оглед на нестабилността на ситуацията в целия А., съчетана с тежкото икономическо и хуманитарно положение в страната, ВКБООН не счита за уместно да отказва международна закрила на граждани и бивши обичайни жители на А. въз основа на алтернативата на вътрешно бягство или преместване.

Временна закрила

48. В страни без функциониращи системи за убежище, ВКБООН продължава да призовава държавите да гарантират, че **всички афганистанци са защитени от връщане в съответствие със задълженията си съгласно международното и регионалното право**. ВКБООН насърчава държавите да предоставят правно основание за престой на афганистанците, като например форми на временна закрила

или други договорености за престой, с подходящи гаранции, докато не може да се определи, въз основа на обективна оценка, че положението с човешките права и сигурността в А. се е подобрило трайно и при липса на нужда от международна закрила, доброволното завръщане е разумно и може да се осъществи безопасно и достойно.¹³² Дотогава лицата от А., ползващи се от временна закрила или други договорености за престой, следва да имат достъп до основни услуги и основни права на равнопоставена и недискриминационна основа, включително гражданска регистрация, достъп до здравни грижи, достъп до образование, единство на семейството, свобода на движение, достъп до подслон и право на труд.¹³³

Връщане в А.

50. ВКБООН признава основното човешко право на отделните лица да се завърнат в страната си на произход. Всяка помощ, предоставяна от ВКБООН на бежанци за завръщане в А., има за цел да подкрепи лица, които, бидейки напълно информирани за ситуацията в местата си на произход или в алтернативен район по свой избор, *избират доброволно да се завърнат*. Всяко действие от страна на ВКБООН в подкрепа на *доброволното репатриране в А.*, включително усилията, насочени към устойчива реинтеграция на завърналите се и вътрешно разселените лица в А., не следва да се тълкува като оценка от страна на ВКБООН на безопасността и други аспекти на ситуацията в А. за лица, които са потърсили международна бежанска закрила в страните на убежище. *Доброволното репатриране и принудителното връщане са процеси с коренно различен характер, ангажиращи различни отговорности от страна на различните участници.*

51. Бежанците и хората, които все още не са имали възможност да получат статут на бежанец, не следва да бъдат връщани насилствено, в съответствие със задълженията на държавите за невръщане.¹³⁶ Ситуацията в А. продължава да бъде нестабилна и може да остане несигурна за известно време, създавайки значителни предизвикателства за безопасното и достойно завръщане на лицата, за които е установено, че не се нуждаят от международна закрила. В този контекст ВКБООН призовава държавите да проявяват повишено внимание, когато обмислят принудително връщане в А. на лицата, за които е установено, че не се нуждаят от международна закрила, като вземат предвид продължителната и мащабна хуманитарна криза в страната и потенциално дестабилизиращото въздействие на широкомащабните връщания върху крехката ситуация в А..¹³⁷

52. В съответствие с ангажимента на държавите-членки на ООН в рамките на Глобалния форум за бежанците за справедливо споделяне на отговорността за международната закрила на бежанците, **ВКБООН счита, че не би било подходящо страните на убежище да изпращат афганистански търсещи убежище и бежанци в И. или П.**, тъй като тези страни от десетилетия щедро са приемали по-голямата част от общия брой на афганистански бежанци в световен мащаб.¹³⁸

53. ВКБООН ще продължи да наблюдава ситуацията в А. с оглед на оценката на нуждите от международна закрила на афганистанците.

II. Годишен доклад за правата на човека през 2024 г., публикуван на 12 август 2025 г. с автор USDOS – Държавен департамент на САЩ – А., Доклад за 2024 г. относно практиките в областта на правата на човека: А. (Периодичен доклад, английски):

РЕЗЮМЕ: Позоваванията на талибаните в този доклад не означават и не предполагат, че Съединените щати признават талибаните за правителство на А..

През годината се наблюдава значително влошаване на зачитането на правата на жените поради укази, които допълнително ограничават достъпа до образование, заетост и свобода на движение за жени и момичета – като по този начин ефективно ги отстраняват от обществените пространства. На 21 август публикуването на т.нар. закон за морала кодифицира много предишни укази и *налага сериозни ограничения върху личния живот на всички афганистанци*, особено на жените и момичетата. Талибаните въведоха такива „законали“ въз основа на своето тълкуване на исляма, *като сериозно накърниха свободата на религията или убежденията и ефективно забраниха други тълкувания на исляма и ислямската практика, както и практикуването на други религии*. Талибаните не претендираха официално да променят закони, приети преди август 2021 г.; те обаче обнародваха „законали“ и укази, които противоречат на съществуващите закони и са несъвместими със задълженията и ангажиментите на страната съгласно международното право.

Сред значителните проблеми с правата на човека бяха достоверни сведения за: произволни или незаконни убийства; изчезвания; изтезания или жестоко, нечовешко или унижително отношение или наказание; сериозни злоупотреби в конфликт; *незаконно набиране или използване от талибаните на деца във въоръжени конфликти*; сериозни ограничения на свободата на изразяване и свободата на медиите, включително насилие или заплахи за насилие срещу журналисти и цензура; *ограничения на религиозната свобода*; трафик на хора, включително принудителен труд; значителни ограничения върху свободата на сдружаване на работниците; и *значителното присъствие на най-тежките форми на детски труд*.

Наблюдава се широко разпространено пренебрегване на върховенството на закона и официална безнаказаност за отговорните за нарушенията на човешките права. **Съобщава се, че талибаните и ИДИЛ-К са участвали поотделно във вербуването на деца.** Въоръжени групировки са заплашвали, ограбвали, отвличали и нападали чужденци, медицински и неправителствени служители, както и други цивилни. Съобщава се, че членове на талибаните са убивали хора в отмъщение за връзката им с правителството отпреди август 2021 г.

Раздел 1. Живот

а. Извънсъдебни убийства

Има многобройни съобщения за произволни и незаконни убийства от членове на талибани и ИДИЛ-К, много от които като отмъщение срещу длъжностни лица, свързани с правителството преди август 2021 г., според доклади, публикувани от Мисията на ООН за подпомагане в А. (UNAMA), специалния докладчик на ООН за положението с правата на човека в А. и правозащитни организации. ИДИЛ-К е атакувала талибаните в опит да подкопае стабилността в страната. **ИДИЛ-К също така е атакувала непропорционално етническите хазари, които са предимно последователи на шиитския клон на исляма.**

В доклад, публикуван на 13 май и представен на 56-ата сесия на Съвета по правата на човека (СПЧ), специалният докладчик на ООН за положението с правата на човека в А. Р. Б. (СР Б.) заяви, че „институционализираната дискриминация и сегрегация на талибаните са подсилени от убийства, извършени от техните членове и поддръжници, както и от [ИДИЛ-К]. Тези убийства са се случвали в частни домове, на обществени места и в центрове за задържане, а сред жертвите са защитници на правата на човека, адвокати, прокурори, съдии, студенти, учители и полицаи, много от които жени.“

Талибаните като цяло не са оповестявали публично усилията си да подведат под отговорност своята „полиция“ или милиция за тези злоупотреби, въпреки публичния ангажимент на талибаните от август 2021 г. за „обща амнистия“ за държавни служители от ерата на републиката и членове на Афганистанските национални сили за отбрана и сигурност (ANDSF). Талибаните са повтаряли този ангажимент публично многократно през годината.

Раздел 2.

Свобода

а. Свобода на печата

б. Права на работниците

с. Изчезване и отвлечане

Изчезване

Талибаните са отговорни за насилствените изчезвания. В доклада си, публикуван преди 55-ата сесия на СПЧ, СР Б. заявява, че е получил разкази от първа ръка от жертви на насилствени изчезвания, наред с други нарушения на правата на човека, и включва насилственото изчезване сред различните начини, по които талибаните прилагат своите укази, нарушаващи правата на гражданите на страната, като заявява, че „случаи на такива изчезвания на защитници на правата на човека, юристи и протестиращи, много от които жени, са документирани“. Службата на координатора на ООН на екипа за аналитична подкрепа и наблюдение на санкциите за А. в своя доклад от 3 юли до Съвета за сигурност на ООН отбелязва съобщения за неопределени насилствени изчезвания, добавяйки, че талибаните не полагат усилия за систематично предотвратяване на случващото се. В доклад, публикуван на 29 август, Н. R. Watch заявява, че талибаните „използват насилствени изчезвания, за да установят контрол и да внушат страх на онези, които им се противопоставят“.

Продължително задържане без повдигане на обвинения

Конституцията от 2004 г. забранява произволните арести и задържания и предвижда правото на всяко лице да оспори законността на ареста или задържането си в съда. Талибаните като цяло не спазват тези изисквания. Съобщава се, че талибаните често са задържали граждани произволно без ясно правно основание и без да се вземат предвид материалните или процесуалните правни защиты. Съобщава се, че местната талибанска „полиция“ е задържала лица произволно по обвинения без ясна връзка с който и да е закон.

г. Нарушения на религиозната свобода - В. годишния доклад на Държавния департамент за международната религиозна свобода на адрес <https://www.state.gov/religiousfreedomreport/>.

Държавният департамент представя годишен доклад до К. за международната религиозна свобода в съответствие с раздел 102(b) от Закона за международната религиозна свобода от 1998 г. (P.L. 105-292), с измененията. Този доклад, известен още като Доклад за международната религиозна свобода, описва състоянието на религиозната свобода, правителствените политики, нарушаващи религиозните вярвания и практики на групи, религиозни деноминации и отделни лица, както и политиките на САЩ, насърчаващи религиозната свобода в почти всяка страна и територия по света. Докладът обхваща периода между 1 януари и 31 декември на предходната календарна година.

Раздел 3.

Сигурност на личността

а. Изтезания и жестоко, нечовешко или унизително отношение или наказание

Въпреки че конституцията от 2004 г. забранява подобни практики, има многобройни съобщения за тежко физическо насилие, приписвано на талибаните и ИДИЛ-К. Позицията на талибаните по конституцията от 2004 г. е неясна след повторното поемане на контрола през август 2021 г. Те нито напълно я приеха, нито изрично я отхвърлиха. UNAMA съобщи, че наказанията, извършвани от талибаните, включват побоища, бой с камшик и екзекуции. На 26 март говорителят на талибаните З. М. заяви, че убиването с камъни е част от Шариата и че „ако условията за убиване с камъни възникнат отново, ние несъмнено ще приложим декретите на Шариата“.

Между 1 януари и 30 юни UNAMA документира най-малко 20 случая на физическо насилие и малтретиране от страна на талибаните срещу цивилни. Между 1 април и 30 юни UNAMA документира най-малко 179 случая на телесни наказания, разпоредени от назначени от талибаните „съдии“. Правозащитници са документирали общо 364 случая (316 мъже и 48 жени) на телесни наказания, наложени от талибаните, до 31 август, което вече надхвърля общия брой от 217 (185 мъже; 32 жени) документирани случая на телесни наказания, извършени от талибаните през 2023 г.

б. Защита на децата

Детски труд

В. констатациите на Министерството на труда относно най-тежките форми на детски труд на <https://www.dol.gov/agencies/ilab/resources/reports/child-labor/findings/>.

Деца войници

Указ на талибаните от 2022 г. забранява набирането на деца от членове на талибаните, а талибаните твърдят, че не позволяват на деца под 18 години да се присъединяват към никоя от техните сили. Докладът на ООН за децата и въоръжените конфликти, обхващащ периода от януари до декември 2023 г., отбелязва напредък в ангажирането със страните за защита на децата в страната, въпреки че страната е посочена и сред страните с най-голям брой откази за хуманитарен достъп. *През 2023 г. Организацията на обединените нации документира набирането на 342 момчета от талибаните и използването им в бойни действия (150 момчета) и поддържащи роли (192).*

На 15 юни множество медии съобщиха, че талибански сили за сигурност в североизточната провинция Б. са вербували приблизително 30 деца на възраст между 10 и 18 години и са им осигурили военно обучение в специален военен център. Според съобщенията, така нареченият областен управител е предупредил семействата на децата да не подават оплаквания относно вербуването на децата или да не се намесват в процеса на обучение. Местни източници в Б. потвърдиха, че програмата за обучение е започнала в средата на май, приблизително месец преди да бъде съобщено за нея за първи път. Държавният секретар определи, че в страната е имало подкрепяни от талибаните въоръжени групировки, които са вербували или използвали деца войници от април 2023 г. до март 2024 г. В. годишния доклад на Държавния департамент за трафика на хора на адрес <https://www.state.gov/trafficking-in-persons-report/>.

в. Защита на бежанците

Службата на Върховния комисар на ООН за бежанците (ВКБООН), Международната организация по миграция (М.) и други хуманитарни организации предоставиха защита и помощ на бежанци и завръщащи се бежанци, както и на други лица, представляващи интерес на бежанците. Талибаните предоставиха ограничена помощ на завръщащите се

на определени гранични пунктове – по-специално чрез предоставяне на пари в брой и S. карти на завръщащи се от П. – но възпрепятстваха широките усилия на ВКБООН и М. за рационализиране на усилията за преброяване на вътрешно разселените лица и достигане до уязвимите групи от завръщащите се. Талибаните разположиха служители на т. нар. Министерство за насърчаване на добродетелите и предотвратяване на порока на граничните пунктове, за да наложат морални и поведенчески ограничения на завръщащите се в съответствие с „директивите за добродетелта“, публикувани през септември.

Талибаните се опитаха да контролират мобилността, за да отмъстят на гражданите си в чужбина. На 30 юли талибаните обявиха, че вече не признават дипломатическите мисии на страната, управлявани от служители от ерата на Републиката в Австралия, А., Б., К., Франция, Германия (по-специално Б. и Б.), Гърция, Италия, Н., Полша, Ш., Швейцария и Обединеното кралство (УК), и че няма да уважават паспорти, стикери за удължаване на паспорти, визи и други документи, издадени от тези мисии след 30 юли. Талибаните не изпращаха служители в тези мисии, за да предоставят основни услуги на гражданите. Впоследствие посолствата на страната в Н. и Обединеното кралство бяха затворени.

III. Насоки за информация за страната и защита за британските органи по убежище относно страха от талибаните (управление на талибаните; правосъдие и върховенство на закона; отразяване на талибаните и отношение към журналистите; лица, свързани с предишното правителство и неговите сили за сигурност; лица, възприемани като свързани с въоръжени опозиционни групировки; други теми) (заменя ID 2113863), публикувани през м. август 2025 г. от Министерство на вътрешните работи на Обединеното кралство (Автор) – А. - Бележка за политиката и информацията за страната А.: Страх от талибаните:

Резюме: От 15 август 2021 г. талибаните се считат за контролираща страна на държавата (за целите на член 1(А)(2) от Конвенцията за бежанците). Като де факто държавни органи, те действат като единен, йерархичен орган, който следва централен, основен набор от вярвания и инструкции от своето ръководство. На практика талибаните са група от фракции, съставени от различни племена, етноси, произход и история. Комбинацията от това, както и някои капризи около указите, издадени от ръководството, означава, че изпълнението на инструкциите често е по преценка и се оставя на регионалните командвания. Талибаните не трябва автоматично да се приравняват на същата организация, която контролира А. между 1996 и 2001 г. Въпреки че в основата си запазват придържането си към ислямските принципи, различните фракции, които съставляват групата, тяхната известност и опит в работата с национални и международни организации, както и опитът ѝ като бунтовническа група между 2001 и 2021 г., доведоха до малко по-умерен подход.

Въпреки това, остават значителни проблеми, свързани с правата на човека, особено по отношение на пола. Много групи хора, определени от Конвенцията за бежанците, продължават като цяло да са изправени пред реален риск от преследване. Не всички инциденти, извършени от талибаните, обаче следва да се считат за систематична кампания на насочване и може да се дължат на лични спорове, вражди или съперничество с отделни членове на талибаните. Всеки случай трябва да се разглежда въз основа на фактите, като лицето е отговорно за доказването до необходимия стандарт на доказване, че би било изложено на реален риск при завръщането си.

По подобен начин, в източниците, консултирани в тази бележка, има ограничени – ако

изобщо има такива – актуални доказателства, че всички групи са изложени на реален риск от преследване от талибаните. Това също няма да е достатъчно, *за да се квалифицира за убежище въз основа на неясен или никакъв конкретен страх от талибаните*. Всички случаи трябва да се разглеждат въз основа на индивидуалните им факти, като лицето носи отговорност да докаже, че е изправено пред преследване или сериозна вреда.

2. Причина(и) по Конвенцията

2.1.1 Следните лица вероятно ще попаднат в обхвата на Конвенцията:

- Лицата, които имат действителни или предполагаеми идеологически различия с талибаните, включително бивши държавни служители; съдии, адвокати и прокурори; журналисти, критични към талибаните; и защитници на човешките права ще попаднат в категорията политически
- ЛГБТИ хората формират особена социална група (ОСГ),
- Жените в А. формират ОСГ
- ***Етническите и/или религиозните групи ще попаднат в категорията раса и/или религия.***

3. 3.1 Риск

Общ преглед на рисковите групи

3.1.1 Лицата, които е вероятно да бъдат изложени на риск от талибаните, включват, но не могат да се ограничават до:

- Бивши членове на афганистанските специални сили
- Бивши членове на Националната дирекция по сигурност (NDS), особено тези, които са били обучени от, работили или са били свързани с „чуждестранни“ или международни сили.
- Бивши членове на Афганистанската национална отбрана и въоръжени сили (ANDSF).
- Бивши членове на Афганистанската национална полиция (ANP) и Афганистанската местна полиция (ALP).
- Бивши служители на и/или лица, свързани с международни сили и организации, включително преводачи.

3.1.3 Лицата, които е вероятно да бъдат изложени на риск от талибаните, включват, но не могат да се ограничават до, хора, които не отговарят или се възприемат като неотговарящи на културни и религиозни очаквания/нави, като например:

- Ж.
- ***Хазари***
- ***Религиозни малцинства и немюсюлмани***
- Журналисти, критични към талибаните
- Защитници на правата на човека, критични към талибаните
- Съдии и прокурори, участвали в преследването и осъждането на членове на талибаните по време на бунта
- Лесбийки, гейове, бисексуални, транссексуални и интерсексуални (ЛГБТИ) лица
- Свързани лица с въоръжени опозиционни групировки (Изключването може да е от значение)

3.1.4 Не всички инциденти, извършени от талибаните, следва да се считат за систематична кампания на нападения. Те могат да се дължат на лични спорове, вражди или съперничество с отделни членове на талибаните. Всеки случай трябва да се разглежда въз основа на фактите, като лицето носи отговорност да докаже до

необходимия стандарт на доказване, че би било изложено на реален риск при завръщането си.

3.9 Риск за етническите и/или религиозните малцинства

3.9.1 А. е страна с мнозинство сунитски мюсюлмани. Пущуните формират най-голямата етническа група и съставляват мнозинството от членовете на талибаните. Въпреки че *шиитските мюсюлмани от малцинственото малцинство са се сблъскали с исторически проблеми с талибаните и продължават да се сблъскват с официална и обществена дискриминация, като цяло това не е достатъчно сериозно, за да се счита за преследване или сериозна вреда*. Тежестта на доказване на противното е на лицето (вижте Етнически и/или религиозни малцинства).

3.9.2 ***Ситуацията е различна за етническите хазари, също предимно шиитски мюсюлмани***, които продължават да се сблъскват със злоупотреби от страна на талибаните и ***като цяло е вероятно да се сблъскат с реален риск от преследване. Хазарите също са основна цел за ИДИЛ (вижте Ш. и хазари)***.

13.3 Общо третиране на етническите/религиозните групи

13.3.1 В годишния доклад на USCIRF за 2024 г. се твърди, че „Под управлението на талибаните, индусите, сикхите и християните са изправени пред сериозни ограничения, включително по отношение на облеклото и външния им вид, и им е забранено да празнуват публично религиозните си празници“, и се добавя, че *„шиитските мюсюлмани също продължават да се сблъскват с тормоз, насилие и намеса в правото им на богослужение“*.¹⁹⁰

13.3.2 В същия доклад се твърди също, че „През цялата година служители на талибаните... са задържали редица журналисти, активисти за правата на жените и религиозни малцинства“.¹⁹¹ Докладът обаче не посочва количествено колко души включва „числото“, нито кои попадат в коя категория, и не дава допълнителни подробности за честотата, продължителността или други обстоятелства на задържанятия.

13.3.3 Докладът на Държавния департамент на САЩ за правата на човека, публикуван през април 2024 г., обхващащ 2023 г., цитира „Сред значителни проблеми с правата на човека са достоверни съобщения за... престъпления, включващи насилие или заплахи за насилие, насочени към членове на етнически и религиозни малцинствени групи (**хазара**, сикхи, шиити, салафити, ахмади, индуисти и християни)“.¹⁹²

13.3.4 Рахими отбелязва в статия от март 2023 г. в Ал Д., че „Въпреки публичните помирителни послания към етническите и религиозните малцинства в А., IEA ги е изключила от власт“ и че „не е успяла да ги защити от атаки от страна на Ислямска държава, провинция Х. (ISKP)“.¹⁹³ В същата статия се твърди, че „ISKP остава най-сериозната вътрешна заплаха, насочена към... религиозните малцинства в А.“¹⁹⁴

13.3.5 Докладът на А. I. за състоянието на човешките права в света за 2023 г. отбелязва, че „Хората от **хазарските**, узбекските, туркменските и таджикските етнически групи са изправени пред нарастваща маргинализация и принудително изгонване от домовете и земите си. Членове на общността Б. са били задържани и насилствено изчезнали“.¹⁹

13.5 Ш. и хазари

13.5.1 В статия от февруари 2023 г. от Института за правата на човека към Държавния университет в С. Х. (SJSU HRI) се обяснява, че „хазарите са етническа малцинствена група, която живее предимно в централния планински регион на А. (Х.). Оценките за населението показват, че хазарите съставляват около 10-20% от афганистанското

население, но е трудно да се намерят актуални, надеждни статистически данни. Повечето хазари са шиитски мюсюлмани – религиозни малцинства в А., които говорят хазараги и дари, два диалекта на фарси.“²⁰¹

13.5.2 Тематичният доклад на DFAT от януари 2022 г. заключава, че „Извън **хазарите**, DFAT не е наясно, че други етнически групи в А. **са изправени пред дискриминация или насилие въз основа на етническата си принадлежност**, въпреки доминирането на пушуните сред талибаните.“²⁰²

13.5.3 Статията на SJSU HRI от февруари 2023 г. също твърди, че „Днес хазарските общности са изправени пред нарастващи заплахи от произволни арести, изчезвания, загуба на работа и образование, отказ от хуманитарна помощ и принудително разселване.“²⁰³

13.5.4 Според А. (май 2023 г.), хазарите „... са специално насочени не само по племенни и етнически причини, но и поради антишиитското сектантство“²⁰⁴ и те „непрекъснато от самото начало на талибаните са жертви на невероятни нарушения на правата на човека“. ²⁰⁵ А. изрази мнение, че „Трудно е тогава да се повярва, че днешните талибани, с такава интензивна геноцидна омраза в миналото си, биха могли да бъдат способни на реформа.“²⁰⁶

13.5.5 А. обаче заявява, че филантроп, посещаващ А. (2022 г.), е казал, че по време на шиитското честване на М. „... почти всеки стълб по улиците на К. е издигал черно знаме, символизиращо дните на траур. Публичното показване на някои шиитски символи като този е било разрешено без особена намеса...“²⁰⁷ Също така добавя, че „... голямото шествие А. в М. Ш. е било отменено – но по интересна причина. Талибаните са казали на шиитите там, че едно голямо шествие ще привлече вниманието на ИСК и са ги посъветвали да разделят общността на четири малки групи из града, за да могат талибаните да осигурят по-добра сигурност – голям контраст с дните, когато подобни шествия са били или напълно забранени, или са били обект на нападки от самите талибани!“²⁰⁸

13.5.6 Докладът на специалния докладчик „... документира най-малко седем нападения, извършени срещу шиитски мюсюлмани от хазарски произход между септември 2023 г. и януари 2024 г., което е обезпокоително увеличение в сравнение с първите девет месеца на 2023 г.“²⁰⁹ Докладът посочва, че отговорност за повечето нападения е поела ИДИЛ²¹⁰.

13.5.8 Доклад на JURIST от май 2024 г., в който студенти по право докладват за върховенството на закона, твърди, че „След възраждането на талибаните, хазарите и шиитите в А. са изправени пред насилие, системна дискриминация и изключване. Нападенията срещу хазарите са се засилили и много нападения остават ненаказателно преследвани.“²¹²

Визираната информация в трите независими и отделни официални източници е единна, че религиозните и етнически малцинства в А. представляват рисков профил. Основателните опасения от преследване по тези причини попадат в приложното поле на чл.8, ал.1 от ЗУБ. Според решаващия състав на АССГ и съобразно актуалната информация относно страната на произход на кандидата е дължим извод, че кандидатът е обосновал своите основателни опасения от преследване, основани на неговата религиозна и етническа принадлежност, и именно поради тях същият се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея по смисъла на чл.8, ал.1 от ЗУБ.

Изнесените от кандидата елементи от бежанската му история са последователни и безпротиворечиви и напълно съответстват на актуалната информация относно страната му на произход. Източниците на информация са категорични, че *етническите и религиозните малцинства в А. не са представени във де факто властите и са подложени на насилие, дискриминация, тормоз, арести и изключване. В допълнение, децата са изложени на сериозен риск от нарушения на правата на човека, включително използването на телесни наказания, детски бракове, които се увеличават според съобщенията, продажбата на деца като стратегия за справяне, детски труд и вреди от експлозивни остатъци от войната.* През февруари 2025 г. специалният докладчик на ООН по правата на човека в А. е заявил, че „счита за много вероятно ситуацията да се влоши още повече“ и че „талибаните ще засилят, разширят и допълнително ще затвърдят ограниченията си върху народа на А., по-специално върху жените и момичетата и вероятно върху религиозните и етническите малцинства, подлагайки ги на все по-разширяващи се кръгове на дискриминация, сегрегация и потисничество.“

Както правилно поддържа процесуалният представител на кандидата, към релевантните по чл.8, ал.1 от ЗУБ основания като шиитската религия и етническа принадлежност към Х., при преценка на индивидуалното положение на М. Б. Ю., следва да се съобрази, че същият е непридружен, непълнолетен към момента на подаване на молбата за закрила, а към датата на последното съдебно заседание и постановяване на съдебното решение току-що е навършил пълнолетие – възраст, която е близка до защитимата уязвима група, на която младежите в Европа все още посещават училище, от каквато възможност е бил лишен кандидатът в държавата си на произход. Евентуално негово връщане в А., независимо от навършеното пълнолетие, би го изложило на идентични рискове като детски труд и набиране на младежи във въоръжени групировки. Когато към тези обстоятелства се добавят общодостъпните данни, че бедността в А. остава широко разпространена, като 85% от населението преживява с по-малко от 1 щатски долар на ден, съдът приема, че преценката на административния орган, че най-добрият интерес на кандидата е да бъде върнат в страната си на произход А., е направена при неправилно приложение на закона. Същата не съответства на обективния факт, че рожденото семейство на М. Б. Ю. живее в И. и както той сам сочи в интервюто си – в А. няма семейна среда. Изложените от органа доводи за връщане в А. или при семейството на кандидата са в противоречие с цитираната позиция на ВКБООН, която призовава всички държави да позволят на цивилни лица, бягащи от А., достъп до своите територии, да гарантират правото им да търсят убежище и *да осигурят спазване на принципа за забрана на връщане по всяко време.* В допълнение, препоръката на ВКБООН е, че не е подходящо страните на убежище да изпращат афганистански търсещи убежище и бежанци в И. или П.. Данните в доклада на ВКБООН, че много хора от религиозните малцинства, според съобщенията, живеят в укритие или в страх, придават достоверност на твърденията на кандидата за изпитван обоснован страх след идването на талибаните от власт, споделен от цялото му рождено семейство. Противно на приетото от административния орган, твърденията на молителя, че може да се срещне с талибаните, които управляват страната му на произход, не са хипотетичните, а напротив наведените данни, че е шиит и принадлежи към етническата група Х. напълно обосновават наличието на основателни опасения от преследвани по тези причини, както съобразно официалната информация за А., като и по смисъла на чл.8, ал.4 и ал.5, т.1-4 от ЗУБ.

Според данните на ВКБООН шиитите са се сблъскали с ограничения, физическо насилие, тормоз, произволни арести и задържане за публично показване на религиозни символи и за празнуване на годишен фестивал, а хазарите са изправени пред дискриминация и малтретиране от други етнически групи и често от местни де факто длъжностни лица. В допълнение, шиитските мюсюлмани, които са хазари, са били обект на „широко разпространени и систематични“ атаки от страна на ИДИЛ.

По изложените съображения и като е достигнал до извод, че спрямо М. Б. Ю. не са налице предпоставките по чл.8, ал.1 от ЗУБ за международна закрила, административният орган е постановил оспореното решение при неправилно приложение на закона – отменително основание по чл.146, т.4 от АПК. Дължима е цялостна отмяна на акта предвид неправилната преценка на органа относно висшия интерес на кандидата.

Мотивиран от горното, Административен съд София-град, Първо отделение, 69-ти състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на М. Б. Ю., гражданин на А., [дата на раждане] , ЛНЧ [ЕГН], настанен в РПЦ С. "ПМЗ - кв. Военна рампа", [улица], със съдебен адрес [населено място] 1000, Търговски дом, стая 255, ет.2, [улица], чрез адв. К. В. от САК, Решение № 4175 от 21.07.2025 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при МС, с което е отхвърлена молбата му за предоставяне на международна закрила.

ВРЪЩА делото като преписка на компетентния орган при ДАБ – МС за ново разглеждане и произнасяне по молба за предоставяне на международна закрила с вх. № 508747 от 27.08.2024 г. при съобразяване със задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на решението.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба в 14 дневен срок от съобщението му до страните чрез Административен съд София – град пред Върховен административен съд на Република България.

СЪДИЯ: